

KÜLÖNFÉLÉK.

DR. GRÓF KUUN GÉZÁT, a magyar tudományosság e kiváló képviselőjét újabb kitüntetés érte. A finnországi finn-ugor tudós-társaság 1896. dec 2-án tartott ülésében tagjául választotta meg. Örömmel emlíjtük fel e megtisztelést, melyet alapvető történelmi és nyelvészeti munkásságával teljes mértékben kiérdemelt.

BUTLER EDE, a british muzeum hivatalnokja közelebről egy kézi könyvet adott ki a finn irodalomról. A jeles angol tudós előszeretettel tanulmányozza a turaniai nyelveket. A hetvenes években a magyar költőkből és írókból fordított és bocsátott közre két kötetet. A Kisfaludy-társaság e munkák megjelenése után azonnal tagjául is választotta. Butler a british muzeumban a magyar osztálynak a vezetője. Nyelvünket most is szorgalmasan műveli. A finn irodalom csak magyar tanulmányainak folytatása. Üdvözljük tisztelt barátunkat!

A MANCHESTERI THEOL. INTÉZET. A *Gordon* Sándor igazgatása alatt levő manchesteri unitárius papnevelő intézet egy nagy jóltevőjétől 50.000 frtot kapott. Az angol unitáriusok mind többet áldoznak ez intézet erősítésére is, mely oly hasznosan működik. A bibliai tanulmányok jutalmazására egy buzgó hitrokon 100 frtot ajánlott. A tanulók tanulmányaikban és a prédikálásban a legkedvezőbb eredményt mutatják fel. Teljesen odaadók, buzgók. A magyar unitáriusokkal való közösség érzetét bennök gondosan ápolja a nagy tudományú Gordon. Erős történelmi érzéke és meleg rokonszenve indítja erre. Az intézet mellette jeles erőt nyert J. E. Manningben, ki előbb swanseai lelkész volt s theológiát Németországon is hallgatott.

IDEGEN SZÓK HELYESÍRÁSA. A „Kisfaludy-Társaság“ febr. 7-én tartott nagygyűlésén Gyulay Pál elnöki megnyitójában a szépprózát tárgyalva, hibáztatja az idegen szók használatát, melyeknek nagy részét el lehetne kerülni, s hibáztatja méginkább, hogy a széppróza „kezdi elfogadni némely hirtelen fertelmes helyesírását, s az idegen szót, legyen az görög, latin, német, francia vagy angol, magyarosan írja. Már Kazinczy azt tanácsolta az íróknak, hogy idegen szót, ha nem vált magyarrrá, az illető nyelv helyesírása szerint kell írni. Ez elvet fogadta el az akadémia is. De ezt már meghaladott álláspontnak hajlandók tekinteni, széppróza íróink is azt hiszik, hogy így magyarosabbak, pedig csak elősegítik a kevert nyelv terjedését s gyöngítik a nyelv-érzéket“. E nyilatkozat csak megerősíti azt a módot, melyet mi az idegen szók írására nézve mindig követtünk.

MELANCHTHON SZÜLETÉSÉNEK NÉGYSZÁZÉVI FORDULÓJÁT Németországon és hazánkban nagy ünnepélyességgel tartották meg az ág. ev. hívek. A reformatio emez egyik nagy alakjának, kit a mi Dávid Ferenczünk is, mint a wittenbergi egyetem hallgatója 1545–46. személyesen ismert, itt közöljük főbb életrajzi adatait:

Melanchthon Fülöp született 1497. febr. 16-án Bretten városkában, a rajnai Pfalczban. Atyja Schwarczerd György, nagyhírű s derék fegyverműves volt. Első tanítója Hungarus János, ki iránt gyermeki szeretettel viseltetett; ki viszont öt úgy szerette, mintha fia lett volna. Később a híres phorczeimi iskolába került, hol nagybátyja Reuchlin tudós humanista könyvekkel látta el gazdagon s német hangzású nevét, akkori szokás szerint, Melanchthonra változtatta. 1505-ben a heidelbergi és 1512-ben a tübingai egyetemen tanult s 1514-ben, 17 éves korában, maga is tartott már — mint magister philosophiae — előadásokat.

Reuchlin tanácsára a wittenbergi egyetemre hivatott meg, hol a görög nyelv tanszékét foglalta el; 1518 augusztus 29-én tartotta beköszöntőjét, nemzetének új tavaszt hirdetve, mely a tudományok mivéléséből fog reá virradni. Itt ismerkedett meg Lutherrel, kivel 27 évig a legbensőbb barátságban élt, egymást kiegészítve; egyik a másiknak nélkülözhetlenné vált, miként Mózes és Aron, Schiller és Göthe egymásnak.

Melanchthonnak kiváló része volt az ágostai egyház megalapításában és szervezésében egyfelől, másfelől pedig tanári működésével s tudományos dolgozataival, nevezetesen tankönyveivel igazán megérdemelte a „praeceptor Germaniae“ nevet. A biblia fordításánál is nagy segítségére volt Luthernek; az Agostában felolvasott hitvallásnak ő volt a szerzője. Több mint 7000 levelet irt, melyekből Magyarországnak is jutott számosnál számosabb s csak hazánkból 400 tanítványa volt, kik mindmegannyi terjesztői lettek a reformatiónak és előmozdítói az iskolaügynek.

1520. a wittenbergi polgármester leányát Krapp Katalint vette nőül, kivel nagyon boldog, négy gyermekkel megáldott családi életet élt. Melanchthon nagy lelke gyöngye, beteges testben lakozott s életének utolsó éveiben sokat szenvedett testileg, különösen pedig lelkileg a túlbuzgó, betűimádó hittudósoktól, elannyira, hogy legforróbb óhaj-tása volt megszabadulni a „rabies theologorumtól“ a hittudósok dühétől. De mitsem szeretett volna azért inkább mint azt, „vajha a Krisztus egyházai egyetértenének!“ Meghalt 1560. ápril 19-én. Halála előtt kevéssel kérdezték övét: Atyánk óhajtasz e még valamit? mire azt válaszolá: „Semmit, csak a mennyet!“

AZ ANGOL UNITÁRIUSOK INDIAI MISSIÓJA. A brit és külföldi unitárius társulat jan. ban tartott választmányi ülésén jelentés tétetett az indiai missioi alapról. Ez alapot múlt év jul. 1-én kezdték gyűjteni és már csaknem 10,000 frt gyűlt össze. Az első adakozó egymaga 5000 forintot adott. — Mikor áldoznak nálunk vallásos czélra ily összegeket bár itthoni czélokra, égető szükségekre, melyek azt megkivánnák! — A választmány a missiot főleg hindú tanulók segíté-
zése

által akarja gyakorolni. Jelenleg is az oxfordi theol. akadémián van egy hindú ifjú. Ez Pramatha Lal *Sen*, a Brahmo-Somaj kitűnő volt vezérének, Keshub Chunder *Sen*-nek unokaöccse. Jövő évre a Brahmo-Somaj calcuttai bizottsága egy új tanulót jelöl. Ezen kívül még egy más ifjú is jön a theol. akadémiára, Dr. Ahmed *Shah*, ki az indiai szabadelvű, előrehaladó mohamedánok pártjához tartozik. Az akadémia választmánya is örömmel fogadja e külföldi tanulókat, mert „a magyar tanulókkal kedvező tapasztalatokat tett s újabban is tanúbizonyosságát látták annak, hogy Magyarország liberalis egyházai mennyire becsülik a theol. akadémia munkáját“. A brit és külföldi unitárius társulatnak jelenleg egy küldöttje, Harwood lelkész felolvasásokat tart Indiában. Az ott uralkodó járvány megnehezíti ugyan munkáját. De Harwood lelkész nemes elszántsággal végzi a rábizott feladatot. A múlt év november hónapjában indult el Londonból s dec. 4-én érkezett Bombaybe; onnan Baroda, Indore, Ahmedabad, Agra, Delhi, Lucknow, s más városokon keresztül, hol mindenütt felolvasást tartott, Calcuttába ment. Folyó évi jan. 3-án a Kashi fensik nagyobb helységeit látogatta meg. Innen ismét visszatért Calcuttába hogy részt vegyen a Brahmo Somaj egyházak évi közgyűlésén. Meg fog látogatni még több várost, s utolsó megálló helye Madras lesz, hol pár hetet szándékszik tölteni. Mártiusban átmegy Ceylonba is, a hol missiói utját végezni fogja. Mindenütt sok rokon gondolkozóra talál, mindenfelől nagy szivességgel fogadják. Eddigi tapasztalata arról győzte meg, hogy az unitárius indiai missio helyes vállalat. Több oknál fogva, melyet a társulatnak annak idején tudomására hoz, az unitárius kereszténységnek Indiában sokkal nagyobb kilátásai vannak, mint sokan képzelik.

1597—1697—1797. Három nevezetes időpont e három esztendő egyházunk történetében és egyházunk jeleseinek életében.

1597. november 24-én halt meg *Enyedi György*, a legtudósabb unitárius püspök. A főtérről az Óvárba bemenőleg jobbra eső szöglet-házban, az unitárius eklézsia akkori házában tölté munkás és áldásos életének utolsó napjait. Innen járt be az óvári főiskolába, nevelni az ifjúságot a tudományokban s oktatni őket a hitbuzgóságra és áldozatkészségre. Nehéz idők jártak akkor! A Báthory Zsigmond jezsuita politikájából kitört a vihar, temető-talpából rázta meg Erdélyt s mindazon korszakos alkotásokat, melyek János Zsigmond válságos idejéből még fönmaradtak. Enyedi György nem volt tétlen szemlélője ez eseményeknek, bizonyítja prédikációi, melyek élénken visszatükrözik azon honfibut és aggodalmakat, melyek a gyermekkirály könnyelmű tettein a főpásztor lelkében támadtak. Nem érte meg Erdély bukását. Mielőtt Mihály vajda és Básta György, a római császár és római pápa nevében gondviselő kormányuk alá vették az eretnek országot, elköltözött Enyedi az örökös nyugalom hazájába. Egyháza két emlékjelt állított ma már ismeretlen sirja fölé, egyiket márványból, a másikat rézből s mindkét emlékre aranyos betűkkel vésték föl a nagy férfiú érdemeit. Mind a két emléket megsemmisítette az idő; de soká fenn fog állani még ama másik, sem márványból, sem érczből emelt hatalmas momentum, melyet Enyedi György a szentháromság-vitató bibliai helyek mélyelmű

magyarázatával állított fel magának. E korszakalkotó munkát Báthory Zsigmond idejében hóhérek égette meg; de feltámadt hamvából s négykiadást érve magyarul és latinul, száz éven keresztül szolgált cél pontjául a bel- és külföldi orthodox tudósok tehetetlen ostromának, mig nem egész irodalmat támasztva, az elvetett mag kikelt és az Enyedi könyvében foglalt eszmék új hazára letek északon és nyugaton; sőt a tengeren is átkelve, hálás otthont találtak Angliában és Amerikában.

Enyedi György halálának 100 éves fordulója, — az 1697-ik év is nevezetes egyházunk történetében. Ebben az évben kezd meg működését az unitáriusok *második kolozsvári sajtója*, melyet 1696-ban hoztattak külföldről. Négy évvel az előtt még volt okuk így panaszkodni: „Religióinkban való gyarapodásra, abban való erősítettésekre való írásokat, kisdedeknek tanulására való catechesiseket, templomokban mondatni szokott énekeket kinyomtatni nem szabad; melynél mi lehessen nagyobb útreligio elapadására, akárki megítélheti“. Most hogy a rég érzett szükségét pótolhatták, legelőbb is énekes könyveket, azután catechesist s iskolai tankönyveket nyomattak. Nyomdájuk úgy látszik, Lengyel Andrásné házában volt felállítva, mert az 1697. tavaszán Kolozsvárt pusztító nagy tűzvész nem árthatott neki. Legégett az iskola, a piaci templom s a plehánia során levő többi épület, úgy hogy ismét felépítésükre a hollandiak segélyéhez kellett folyamodni; de a nyomda megszakítás nélkül működött, a kurucz mozgalmak idejéig több éven keresztül. A kiadott munkák közül legnevezetesebb, Enyedi György nagyművének méltó utóda, Petriyevity-Horváth Ferencz kitünő védőirata: *Apologia Fratrum Unitariorum*.

1797., Enyedi György halálának kétszáz éves fordulója is nevezetes időpont egyházunk életében. Új életkedv és új remények támadtak. A francia forradalomnak Európaszerte elterjedt eszméi a felvilágosodás hajnalát hirdették s új eget és új földet ígértek. Ez év lázas munkában találta az unitárius egyházat. Felépítették már új templomukat, mely impozáns boltozata alá az egész város közönségét befogadhatta volna. És épülőben volt e templom hűséges támogatója, a főiskola is, mely a hit melegét a tudomány világával volt hivatva élesztgetni. — Távolság e sürgő-forgó élettől a székelyföld egyik kisdéd falujában, ez év szeptember havában született *Aranyos-Rákosi Székely Sándor*. Ki volt Székely Sándor; mint jelöl ki egy negyed századdal később egészen új irányt a magyar nemzeties költészetnek, — sok volna itt elmondani. Úgy értesültünk, a budapesti tudomány-egyetem egyik nagy tudomány tanárának kimerítő tanulmánya áll készen a magyar irodalom ez uttörő bajnokáról. Vajha még ez év folyamán napvilágra bocsátaná, hogy legalább e kegyeletes megemlékezés méltó emlékjelül szolgálhatna a jeles költő százéves fordulójának. (K. F.)

TANÁRI VIZSGA. *Gálffy* Lőrincz barátunk, ki az oxfordi theol. akadémián tanult, s jelenleg főiskolánknál theol. és gymn. tárgyakat tanít, a tanári szakvizsgát a latin és görög nyelvekből a helybeli Ferencz-József-egyetemen letette, s így az országos törvény által megkivánt minősültséget is megszerezte. Üdvözljük és hiszszük, hogy jeles tanerőt nyer benne az intézet s állását sikeres munkássággal fogja betölteni.

HELYREIGAZÍTÁS. T. Szerkesztőség! A „Keresztény Magvető“-ben egy kis helyet kérek helyreigazító soraimnak.

E becses folyóirat múlt évi 6. füzeté 313 és 314. oldalain a közelebbi főtanácsi elintézett ügyekről tudósító —I. —N. a segélyek kiosztását felemlítve, ezt írja: „kapcsolatban tárgyaltatott Maroskőr azon indítványa, hogy miután az állam a tanítói fizetések kiegészítéséről gondoskodott, a tanítók ne kapjanak többé a br. Baldácsy-alapból segélyt. Az indítvány kényes természeténél fogva visszadatott az E. K. Tanácsnak újabb javaslattételre, a mi nagyon tapintatos intézkedés, mert hiszen az állam a papok fizetésének rendezéséről is gondoskodik és így ellenkeznek az alapítvány természetével, hogy annak jövedelme csupán a papok és egyházak részére — a tanítók kizárásával — lefoglaltassék, mintha bizony szegény, de buzgó tanító többé nem léteznék!”

Engedje meg tudósító, hogy e sorokban foglalt gyanúsítását s tévedését pár szóban helyreigazítsam s megvilágítsam. Maroskőr indítványa éppen nem az, hogy a br. Baldácsi protestáns alapítvány jövedelme csupán a papok és egyházak részére a szegény és buzgó tanítók kizárásával lefoglaltassék, hanem az, hogy ebből ne adassék nekik semmi fizetés gyanánt, mert ez egyfelől ellenkezik az alapító saját intézkedésével, másfelől beszámittatik némely tanítók törzsfizetésébe és ennek hozzászámításával egészíti ki az állam tanítóink fizetését 400 frtra s így végeredményében a br. Baldácsi prot. alapítvány nem a szegény tanítókat, hanem közvetve magát az állampénztárát segíjezi. Szóval: az az intentioja a maroskőri indítványnak, hogy egyes helyeken a tanítói törzsfizetésbe tévesen felvett Baldácsi-féle segélyek kellő eljárással leirassanak s megfelelő összegben az állam által pótoltassanak. Ehhez az állam kormánya is készséggel hozzájárulna, annyival inkább, mert kötelessége felügyelni arra, hogy az alapítók szándéka teljesíthessék.

Hogy pedig a kör indítványa — tudósító szerint: „ellenkeznek az alapítvány természetével“ s „kényes természeténél fogva visszaadott az E. K. Tanácsnak újabb javaslattételre, a mi nagyon tapintatos intézkedés,“ erre nézve feleletül legyen elég idéznem szószerint ugyan csak a „Keresztény Magvető“ 1886 évi folyama 5. füz. 292. oldalán olvasható tudósítását —i-nek, az azon évi főtanácsi ügyekről: „(16) A br. Baldácsi alapítvány ez évben folyóvá tétetvén, a Főtanács 25.—1886. sz. a. a mi egyházunknak jutott részletre nézve az alapítólevél alapján azt a szabályzatot állította meg, hogy 6%-a „br. Baldácsi házi-alay“ kezelési költség fedezése s az ekklák időközi segélyezhetése céljából tőkésíthessék. A fennmaradó összeg $\frac{1}{4}$ -de adassék a püspökségnek; $\frac{1}{4}$ ujonnan alapuló és szegény ekkláknak; $\frac{1}{4}$ gyengébben javadalmazott lelkészeknek és $\frac{1}{4}$ belső emberek özvegyeinek és árváinak.“

Igy áll a dolog valósággal. Kérdem, nem az igazsággal, az alapítvány természetével megegyezőleg szándékozik-e a maroskőri indítvány az ügyet elintéztetni? Kérdem nem lett volna-e méltányos csupán lelkészi szempontból is felszólalni ez ügyben, minthogy eleitől fogva a gyengébben javadalmazott lelkészek $\frac{1}{4}$ illetményéből adatott s adatik most is tanítói fizetésre, de soha sem a többi negyedekekből? S kérdem,

szabad-e tudósítónak ezek szerint a tanítók kizárásával gyanusítani bárkit vagy éppen az indítványozó kört is? Itélje meg a t. olvasó.

Különben béke velünk! *Kelemen Albert* maroskőri esperes.

*

Az esperes úr csak állítja, de nem mutatja ki, hogy miben áll a tudósító „gyanusítása és tévedése.” Mi csak helyeseltük a főtanács határozatát és úgy szolva csudálkoztunk, hogy maroskőr indítványa ki akarja zárni a tanítókat a br. Baldácsi-alap élvezéséből. Az esperes úr intentiója lehet jó, ezt készséggel elismerjük; de tévedésben van, midőn azt hiszi, hogy a vallásközönség a tanítóknak lekötött segélylyel „az állampénztárt segívezi.” Ha elolvassa az 1893. évi XXVI. t. cz. 10. §-át, meg fog győződni, hogy indítványuk törvénybe ütköző, mert a jelzett §. szerint: *az eddig adott illetmények államsegély igénybevehetése céljából az iskolafenntartók által le nem szállíthatók és azok mennyisége továbbra is csonkítatlanul kiszolgáltatandó.* A gyanusítástól távol állunk, polemizálni sem akarunk. Majd eldöntik a kérdést az illetékes forumok, legyünk hát addig békességben és azután is.

— I — N.

GYÁSZNŐK: *Szentgericzei özv. Gál Zsigmondné* szül. *Jakab Ágnes*, 48-as honvédőrnagy és felügyelő-gondnok neje, életének 68-ik, özvegységének 14-ik évében folyó évi febr. hó 6-án rövid szenvedés után meghalt. A megboldogult egyike volt ama kiváló nőknek, a kiknek száma napról-napra mind kevesebb. Munkás, takarékos, vallásos és a mi fő, egész erejével, odaadással családjának, övéinek boldogítására törekvő. Isten nyolcz gyermekkel áldotta meg s azok mindenikét meg is tartotta s ma mindannyian a társadalom hasznosan munkáló jeles tagjai. Megható volt látni, mikor a távolból összesereglett gyermekek, köztük *Gál Kálmán* fehértemplomi államgymnáziumi- és *Gál Kelemen* kolozsvári unitárius főgymnáziumi tanárok ráborúltak a jó édes anya koszorúkkal megrakott koporsójára. Részt vettek a gyászban mint vők: *Kelemen Albert* maroskőri esperes, *Szakács Ferencz* kaáli, *Magyari Sándor* jeddi, *Csupor József* szentgericzei birtokosok és *Májai Gábor* szentgericzei állami iskolai tanító és unitárius énekvezér. Az elhunyt után 28 unoka és egy dédunoka maradt. Testvére volt jeles történetírónk és országos levéltárnok mlgs *Jakab Elek* úrnak, ki ritka meleg érzéssel, testvéri szeretettel ragaszkodott hozzá. Legyen emléke áldott, nyugalma csöndes!! (Ü. K) — *László József* székelyszereszturi tanár 1896. dec. 31-én elvesztette nejét *Bartha Rózát*, ki 48 évet élt. Halálát férje és gyermekei mellett testvérei *Bartha Póli*, *Ádám Dénes* kir. ítélőtáblai bíró neje, *Bartha Miklós* és *Bartha Gergely* fájlalják mindenek felett. — *Darkó József*, fiatfalvi nyug. tanítót nagy vesztesség érte neje *Nagyajtai Péterfi Juliánna* f. évi jan. hó 10-én történt halálában. Derék, jó nő volt. Férje a hű és gondos feleséget, s *Darkó Domokos*, m. kir. honvéd főhadnagy, s *Darkó Lajos* szentmiklósi tanító a szerető édes anyát siratják az elhunytban. — *Sepsi-körispataki id. Bedő Sándor*, ny. tanító f. évi jan. 25-én 51. évében jobb létre költözött. Buzgó munkás volt a rábizottakban, s szeretett ember. El-

hunytát jó neje Tegző Róza és gyermekei, özv. Boncza Györgyné s Laborfalvi Kádár Lajos s nagyszámú rokonai gyászolják. — *Nagy Sándor*, h.-karácsonyfalvi unitárius pap és egyh. tanácsos életének 76-ik évében f. évi február 1 én megszűnt élni. Negyvenhat évig folytatta papi hivatalát lelki odaadással, jó emléket hagyva hiveinél tiszteletre méltó jellemével és hű munkásságával. Több gyermeket hagyott hátra, a kik közül egyik, hasonnevű fia Nagy Sándor csakugyan a lelkészi pályán működik. -- Vas István, h.-sztpéteri unitárius papot fájdalmas csapás találta. Leánya *Vas Ilona*, férj. Csomor Dénesné alig 30 éves korában más létre szenderült. A bánkodó atya öreg napjainak gyámolát vesztette benne. — Lőrincz Dezső fogarasi tanár lesújtó veszteséget szenvedett *Gizella* leánya halálában.

ARANYKÖNYV.

Az „ezredéves emlékalapra“-ra tett kegyes adományok.

(Hatodik közlemény.)

127. Benkő Mihály, Kolozsvár 2-szor	33 frt 33 kr.
128. Gál József, lelkész Recsenyéd	2 » — »
129. Kőváry László Kolozsvár	20 » — »
130. Báró Petrichevich-Horváth Kálmán főgondnok Zsuk	100 » — »
131. Haller Rezsóné szül. Groisz Kornél Kolozsvár	10 » — »
132. Engel Gáborné szül. Haller Kornél »	5 » — »
133. Létay Gábor m. kir. erdő-számellenőr és neje dobolyi Nagy Berta Kolozsvár	20 » — »
134. Keresztély Lajos, keresk. akad. tanár Kolozsvár	10 » — »
135. Faluvégi András, közs. tanító Árkos	2 » — »
136. Varga Zsigmond, ny. lelkész Szt.-Ábrahámról 1 frt., elhunyt neje emlékére 1 frt., öt fia és négy leányáért 1 frt., 32 élő unokáért 2 dédunokáért 1 frt. együtt	4 » — »
137. Székely Sámuel hivatalnok Szigetvár	1 » — »
138. Péterfi Lajos, tanár Páncsova	2 » — »
139. Gál Lajos, uradalmi intéző Magyar-Igen	5 » — »
140. Szigethy Cs. Sándor, ny. polgármester Torda	20 » — »
141. Simonfi Márton, papnövendék, Merán	2 » — »

Összesen 237 frt 33 kr.

Az előbbi öt közlemény összege 1041 » 18 »

Együtt 1277 frt 51 kr.

Fogadják meleg köszönetemet kegyes adományaikért a szíves adakozók. Ezzel meg van nyitva az új évben is az »Ezredéves Emlékalap« aranykönyve. Kevés lap tölt be még abból; jóval több van hátra. Ne hagyjuk üresen. Én remélem, hogy egyetlen-egy unitárius családnak sem marad ki a neve ebből az Aranykönyvből.

Kolozsvárt, 1897. februárius 16.

FERENCZ JÓZSEF,
püspök.

Adakozások a tarcsafalvi unitárius templom építésére.

(Első közlemény).

Gróf Haller János főispán 6 mélt. 10 frt. Ugron János alispán 5 frt, Jakab Gyula 2 frt, Sándor Mózes 1 frt, Ádám Albert 1 frt, Ugron István 1 frt,